

IZVEŠTAJ

SA

IV STRUČNOG SKUPA „FICE SRBIJA“

(Zlatibor, 5. – 7. decembar 2007.godine)

IV stručni skup „FICE Srbija“, bavio se temom:

„PARTICIPACIJA U REFORMI I TRETMANU – AKTIVNO UČEŠĆE U PROMENAMA“

Ideja o temi skupa je proistekla iz aktuelne situacije ustanova za decu u Srbiji, koje su u procesu transformacije, a cilj je bio da stručni radnici, zaposleni u institucionalnoj zaštiti dece, (članice **FICE Srbija**) razmene iskustva – kako o sopstvenoj spremnosti da učestvuju u promenama koje se tiču transformacije sistema društvene brige o deci, tako i samim učešćem dece i mladih koji odrastaju u vanporodičnom okruženju u kreiranju njihove sopstvene budućnosti.

Okvir za razmenu stručnih mišljenja bile su pre svega informacije koje su prisutni dali o trenutnom stanju i pozicijama ustanova iz kojih dolaze, kao i njihovi planovi za transformaciju i razvoj (alternativnih oblika zaštite i novih usluga i servisa) u uslovima primene smernica Strategije reforme socijalne zaštite i pripreme novog Zakona o socijalnoj zaštiti koji treba da bude usvojen do kraja 2008. godine.

Stručnom skupu prisustvovali su predstavnici domova za decu i omladinu bez roditeljskog staranja, domova za decu i omladinu ometenu u razvoju, zavoda za vaspitanje dece i omladine, centara za socijalni rad, kao i Zavodi za socijalnu zaštitu. IV stručnom skupu FICE SRBIJA prisustvovali su i novi članovi: SOS Dečije selo iz Kraljeva i Centar za porodični smeštaj dece Miloševac – ukupno 26 ustanova. Prvi put nisu prisustvovali predstavnici resornog Ministarstva.

U trodnevnoj razmeni koja je obuhvatala informativni deo, edukativne segmente i razmenu konkretnih iskustava aktivno su učestvovali svi prisutni. Može se konstatovati da su sve ustanove koje brinu o deci mladima u Srbiji ušle u ozbiljan proces transformacije. Jedna od prvih konstatacija je bila da je u svim domovima

osim u domovima za decu i omladinu ometenu u razvoju, bitno smanjen broj dece na smeštaju.

Procentualno, u svim ustanovama se povećao broj dece sa teškoćama i rizicima u razvoju, što zahteva ozbiljne izmene u uobičajenom načinu i organizaciji pružanja usluga. Primetna je razlika među ustanovama kada se radi o uslovima (kadrovskim, finansijskim, prostornim i sl.) za pružanje ovih usluga.

S obzirom na to da se deo usluga finansira iz lokalnog budžeta neke ustanove su razvile Prihvatne stanice, Prihvatilišta, klubove, Dnevne boravke, neke od oblika postinstitucionalne podrške mladima i drugo. S druge strane, svaka ustanova se suočava i sa specifičnim problemima, koji se kreću od nerešenog statusa, nepostojanja mogućnosti za realizaciju određenih programa, nepostojanja programa stručnog rada kada se radi o pružanju alternativnih usluga, do nedovoljno preciznih smernica o pravcima razvoja, što do izvesne mere unosi zabrinutost i konfuziju kod zaposlenih. a što može da se nepovoljno odrazi na kvalitet pruženih usluga.

Svi prisutni na četvrtom stručnom skupu FICE Srbija su izrazili potrebu i spremnost da učestvuju u promenama i procesu transformacije, da se dodatno edukuju i da sprovode različite programe rada, s tim da je naglašeno da je potreban veći stepen koordinacije, saradnje, razmene informacija u sistemu socijalne zaštite, kako ne bi dolazilo do dupliranja nekih usluga, a propuštanja da se obezbede neke druge, podjednako važne, ili retko dostupne.

Prvog dana rada stručnog skupa izlaganje je imao i gospodin Vladan Jovanović iz Fonda za socijalne inovacije, koji je prisutne upoznao sa okvirom u kojem se kreću razmišljanja radne grupe za izradu novog Zakona o socijalnoj zaštiti.

Učesnicima je rečeno zašto postoji potreba da se izradi novi Zakon, koje su teškoće prilikom njegovog koncipiranja, na koji način se Zakon pravi, koje su željene promene u odnosu na postojeći Zakon, koji su ciljevi, pre svega kada se radi o zaštiti porodice, pojedinca, aktiviranja njegovih potencijala i slično.

Postoji intencija da se u Zakon ugrade opšti principi socijalne zaštite zasnovani na pravima, participaciji, odgovornosti samih korisnika, ali i dostupnosti i pre svega kvalitetu neophodnih usluga socijalnog rada.

Bilo je reči i o strukturalnim, funkcionalnim i standardima profesionalnog ponašanja, kao i stručnim procedurama kojima će se na bliži način uređivati pružanje usluga. Novi Zakon predviđa ko će biti pružaoc usluga u socijalnoj zaštiti, vrste usluga, korisnike, bavi se licenciranjem i akreditacijom usluga i programa, kao i samim postupkom pružanja usluga. Biće definisani i načini kontrole nadzora i supervizija.

Stručni skup je visoko ocenio prezentaciju gospodina Jovanovića i zahvalio se na mogućnosti da bude informisan o ovim pitanjima.

Drugi dan stručnog skupa bio je posvećen upoznavanju prisutnih sa **STANDARDIMA KVALITETA ZA DECU**, koji su rezultat trogodišnjeg projekta tri svetske organizacije „IFCO“, „FICE INTERNATIONAL“ I „SOS KINDERDORF“, a koji su preporučeni Savetu Evrope u Briselu, jula 2007.

Nakon rada u malim grupama, gde su učesnici mogle da se posvete razmatranju nekoliko standarda, konstatovano je da su standardi sasvim logični i prihvatljivi i da se neki od standarda u našim postojećim uslovima već sprovode i da su oni ugrađeni u profesionalnu svest i praksu, kao i u zakonska dokumenta. S druge strane, istaknuto je da određeni broj standarda nije moguće do kraja ispoštovati, pre svega jer društvo u procesu tranzicije, kao što je naše, još uvek nema dovoljno resursa za to.

U Srbiji se radi na izradi novih standarda i normativa stručnog rada, o čemu je skup takođe u kratkim crtama izvešten od strane jednog svog člana i očekuje se da će se relativno brzo (nakon usvajanja Zakona o socijalnoj zaštiti i završetka postupka izrade standarda i normativa) napraviti precizan i jasno definisan okvir za pružanje kvalitetnih usluga socijalne zaštite deci i mladima.

Deo diskusije bio je posvećen i participaciji mladih u donošenju odluka vezanih za njihov život i dobrobit i ponovo je podvučen značaj razvoja lične odgovornosti, osnaživanja mladih za donošenje odluka, uz maksimalno poštovanje prava. Većina učesnika je konstatovala da se u našim ustanovama mišljenje i prava dece poštuju, kao i da deca i mladi učestvuju u donošenju važnih odluka u skladu sa svojim kapacitetima, a da je i dalje najveći problem činjenica da potrebe deteta u našoj društvenoj realnosti i pored najbolje volje ne mogu biti do kraja zadovoljene.

Učesnicima stručnog skupa je ponuđen i mali "edukativni paket" pod nazivom "Ugovor kao kontraktualni proces i efikasan metod u radu sa decom u ustanovama socijalne zaštite" Edukator je bila gospođa Dragana Jovanović – Boka, psihoterapeut i trener transakcionalne analize iz Novog Sada.

Cilj učenja profesionalaca je bilo unapređenje stručnih kompetencija i sticanje veštine za viši nivo aktivacije dece za identifikovanje sopstvenih potreba i preuzimanje odgovornosti za lični rast i razvoj, uz podršku ustanove i kroz uključenost primarne porodice.

Ovaj poludnevni edukativni segment je učesnicima, kroz teoretsko obrazloženje, rad u malim grupama, kao i dobijene materijale, uspeo da približi važnost ugovaranja, pregovaranja i participacije dece i mladih, (bez obzira na njihov uzrast i sposobnosti) za prevazilaženje traumatskih iskustava, razrešenje konflikata, preuzimanja odgovornosti za sebe i u krajnjoj liniji za adekvatan razvoj snaga i aktivaciju ukupnih potencijala ličnosti.

U metodološkom smislu Ugovor može da bude veoma korisno sredstvo koje profesionalcima koji rade u ustanovama omogućava efikasno rešavanje problemskih situacija, proširuje njihove stručne kompetencije i istovremeno predstavlja oruđe za

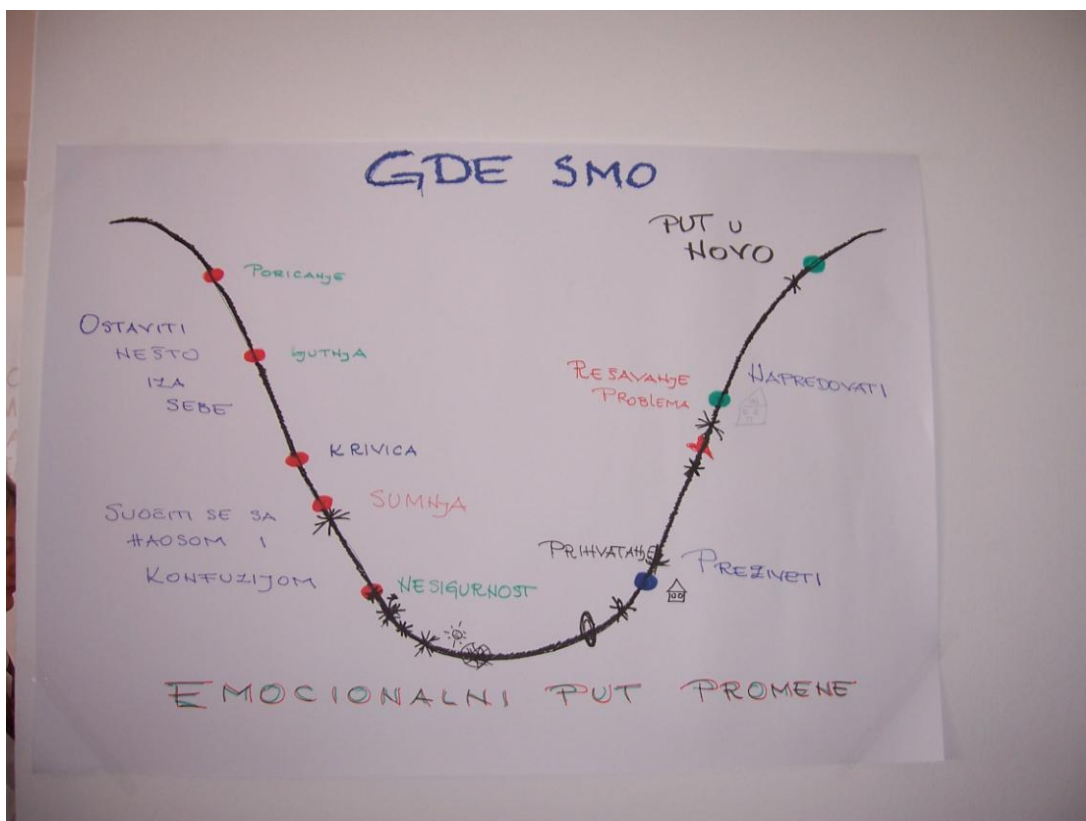
postizanje važnih ciljeva u radu kao što su razvoj kreativnih, odgovornih i tolerantnih mladih osoba.

Učesnici su se saglasili da ovakav metod rada podstiče mlade da misle, osećaju, suočavaju se sa svojim problemima, budu aktivni u pronalaženju prihvatljivih rešenja za probleme, koriste svoje snage, budu tolerantni, prihvataju druge, jačaju svest o potrebi da se saraduje, na pravi način prihvataju i koriste ponuđenu pomoć i podršku, iznova stiču poverenje u sebe i osobe sa kojima žive što sve doprinosi dobrobiti deci koja žive u ustanovama socijalne zaštite.

Poslednji dan rada stručnog skupa bio je posvećen pitanju spremnosti profesionalaca da se menjaju i učestvuju u pozitivnim promenama kojima težimo.

Svim prisutnima bilo je omogućeno da sami procene gde se nalazimo na sopstvenom "emocionalnom putu promene".

Evo rezultata:

Podsećajući nas sve na znanja i veštine koje koristimo u našem radu sa decom, želeli smo da pružimo podršku svojim kolegama kako da istraju u svojim nastojanjima da pomognu, kako deci o kojoj brinu, tako i sami sebi da izdrže sve napore kojima su izloženi u procesu promena. Sami smo sebi rekli sledeće:

KAKO DA NAPRAVIM KORAK NAPRED

- da učim...
- pokrenuti se
- samo da verujem...
- ga neupajem
- Nostaviti započeti putem
- SVAKOGA DANA PO JEDAN KORAK NAPRED →
- DA VERITNO
- KONTINUIRANO EDUKOVANJE SVIH ZAPOSLENIH
- *DA JE SE POMERATI, U SE VRAŠAVATI, BITI UPORNA...*
- *DA BUDEN UPORNA...*
- NOVE INFORMACIJE
- VIŠE ZADATA
- MAŃE SUMNJE
- *potvrditi da je moguće*
- PODRŠKA
-
- OTVORITI SE U PROMENE
- **МАЊЕ ПОЛТРОУСТВА**
- **НЕ ПЛАНУТИ СЕ ПРОМЕНА,**
БЕРОВАТИ У СЕБЕ
- UPORNOST I STRPLJIVOST
- *PODRŠKA DA ISTRAŽEM*
- KONTINUIRANA EDUKACIJA

09/02/2008

Na kraju IV stručnog skupa zaključeno je da je tema bila aktuelna, da su prezentacije, "edukativni paket" i sama razmena i diskusije bili na visokom nivou, što je znak da „FICE Srbija“ ispunjava potrebe svojih članica za informisanjem, razmenom, edukacijom i umrežavanjem, a što sve doprinosi kvalitetu svakodnevnog rada.

Većina učesnika smatra da u narednom periodu treba posvetiti više pažnje promociji ciljeva organizacije, vidljivosti ne samo u stručnoj javnosti, jačanju organizacije u smislu da se veći broj članova angažuje na posebnim zadacima, da se pokuša sa oraganizovanjem više kraćih seminara i informativnih sastanaka, razmenama sa manjim brojem učesnika u odnosu na specifično određenu temu i slično.

Konstatovano je da ovakvi skupovi doprinose razvoju stručnih i profesionalnih kompetencija zaposlenih u socijalnoj zaštiti i da je stoga neophodno da se zaključci i poruke sa njih predstave široj javnosti.

Izraženo je uverenje da FICE Srbija zaista okuplja profesionalce, spremne da učestvuju u započetim promenama i koji mogu da učestvuju u kreiranju socijalne zaštite. Članice smatraju da organizacija treba da nastavi da doprinosi dobrobiti dece i malih koji odrastaju u vanporodičnom okruženju, kao i da svojim grupnim glasom utiče na donošenje odluka vezanih za izgradnju modernog sistema zaštite u koji će biti ugrađeni svi profesionalni standardi rada.

Kao i svake godine, nakon stručnog skupa održana je i redovna sednica Skupštine udruženja, na kojoj su razmatrani izveštaji i planovi rada, kao i moguće promene u organizaciji udruženja posle donošenja novog Zakona o nevladinim organizacijama.

Na ovom skupu posebno vreme je odvojeno za predstavljanje novih članica: SOS Dečijeg sela iz Kraljeva i Centra za porodični smeštaj dece Miloševac.

Svi prisutni su, takođe, imali priliku da dobiju po nekoliko primeraka knjige „Kako raditi metodično u institucionalnim okruženjima“, kao i da u vreme pauza i slobodnog vremena, neformalno razmenjuju svoja iskustva i bolje se upoznaju.

Prvi put, od osnivanja Udruženja 2003.g. FICE Srbija, tj. njene članice održali su stručni skup bez finansijske podrške „sa strane“.

Troškovi boravka učesnika, kao i priprema za stručni skup pokriveni su iz članarina, ličnim finansijskim učešćem članica, i uz solidarnu podršku Doma za decu „Petar Radovanović“ iz Užica i Narodne biblioteke Srbije.

„FICE SRBIJA“ se zahvaljuje svojim članicama i saradnicima na ovom doprinosu, koji je takodje pokazao da put do promene iziskuje napor, kreativnost i nove odluke, ali da ga je moguće sprovesti.